Prima instanță: Judecătoria Chişinău (sediul Centru), judecător Constantin Roșca

Dosarul nr. 2a-2096/24
(2-23065981-02-2a-22052024)

D E C I Z I E

12 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Dorin Dulghieru și Andrei Cașcaval

Examinând în procedura scrisă cererea de apel declarată de avocatul Tarîța Andrei în interesul lui Teut Constantin,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Grosu Raisa împotriva lui Teut Constantin cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică suportate în proces civil anterior și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chişinău (sediul Centru) din 19 ianuarie 2024, prin care s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Grosu Raisa împotriva lui Teut Constantin cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică suportate în proces civil anterior și compensarea cheltuielilor de judecată,-

a c o n s t a t a t:

Argumentele reclamantului:

1. Grosu Raisa s-a adresat în instanța de judecată împotriva lui Teut Constantin cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică suportate în proces civil anterior și compensarea cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea acțiunii a indicat că în anul 2021 Teut Constantin, fără o notificare prealabilă, a depus în instanța de judecată o cerere de chemare în judecată împotriva sa cu privire la apărarea posesiei și compensarea cheltuielilor de judecată. Pentru a se apăra împotriva acestei acțiuni, a fost nevoită să-și angajeze un avocat, care să-i reprezinte interesele în cadrul procesului. Urmare a prezentării poziției de apărare, Teut Constantin a depus cerere prin care a solicitat încetarea procesului intentat. Astfel, prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 noiembrie 2022 procesul a fost încetat. Teut Constantin a contestat încheierea menționată, însă prin decizia Curții de Apel Chișinău din 7 februarie 2023 încheierea a fost menținută.

3. Pe parcursul întregului proces judiciar, desfășurat în perioada anilor 2021–2023 în fața instanței de fond și instanței de recurs, interesele reclamantei au fost reprezentate de avocatul Nichitoi Iurie. Acesta a participat la ședințele de judecată, a întocmit și depus diverse acte procesuale, inclusiv interpelări, demersuri, referințe la cererea de chemare în judecată și la cererea de recurs, apărând poziția pârâtei în cadrul ședințelor din 22 septembrie 2021 – 12 mai 2022, 12 iulie 2022 – 27 septembrie 2022 și 17 noiembrie 2022.
4. De asemenea, avocatul a întocmit și depus referința la cererea de chemare în judecată, precum și un demers de interpelare a probelor, care a fost admis de instanță. La 31 ianuarie 2023, reprezentantul reclamantei a luat cunoștință de materialele cauzei și de cererea de recurs depusă de Teut Constantin, iar la 3 februarie 2023 a depus referința la această cerere, actele fiind întocmite de același avocat.
5. Astfel, a fost nevoită să suporte cheltuieli de asistență juridică în sumă de 5000 lei, conform bonului de plată seria PL nr. 667686 din 26 mai 2022.
6. La 30 martie 2023 a transmis o somație către Teut Constantin, solicitând compensarea cheltuielilor de judecată suportate și anexând dovada achitării acestora. Cu toate acestea, până la data depunerii prezentei cereri în instanță, pârâtul nu a oferit niciun răspuns la somație, deși aceasta a fost recepționată la 31 martie 2023.
7. În lipsa unui răspuns și a unei căi amiabile de soluționare a litigiului, a fost nevoită să se adreseze instanței de judecată cu prezenta cerere, în vederea încasării sumei suportate cu titlu de cheltuieli de judecată.
8. În temeiul celor expuse, Grosu Raisa a solicitat încasarea de la Teut Constantin a cheltuielilor de judecată formate din cheltuieli pentru asistență juridică în mărime de 5 000 lei suportate în cadrul examinării procesului anterior, precum și încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică suportate de reclamant la examinarea prezentului proces civil, în mărime de 2 000 lei.

Soluția primei instanțe:

9. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 19 ianuarie 2024 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Grosu Raisa împotriva lui Teut Constantin cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică suportate în proces civil anterior și compensarea cheltuielilor de judecată, s-a încasat de la Teut Constantin în beneficiul Grosu Raisei suma de 5000 (cinci mii) lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistență juridică suportate în procesul civil anterior, precum și suma de 2000 (două mii) lei cu titlu de cheltuieli de judecată pentru asistența juridică suportate în prezentul proces civil.
10. Totodată, s-a încasat de la Teut Constantin în beneficiul statului suma de 150 (una sută cincizeci) lei cu titlu de cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat, de a cărei plată, reclamantul a fost scutit și s-a respins ca neîntemeiată cererea înaintată de Teut Constantin cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică suportate în prezentul proces civil.

Solicitarea apelantului:

11. Avocatul Tarîța Andrei în interesul lui Teut Constantin a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 19 ianuarie 2024, solicitând casarea hotărârii instanței de fond și adoptarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă integral, cu compensarea cheltuielilor de judecată.

Argumentele părților:

12. În motivarea cererii de apel a invocat că instanța eronat a operat cu normele de la art. 94 și 96 Cod de procedură civilă, or, în procesul anterior instanța nu a soluționat fondul cauzei și nu a emis o hotărâre judecătorească.
13. Totodată, a menționat că Teut Constantin cu bună credință s-a adresat în instanța de judecată cu acțiune posesorie, fapt confirmat prin materialele dosarului contravențional. Dânsul a renunțat la acțiune deoarece Grosu Raisa benevol a eliberat încăperea litigioasă, însă prima instanță a lăsat fără apreciere aceste circumstanțe, lăsându-se manipulată de declarațiile Grosu Raisei precum că încăperea ar fi fost eliberată anterior adresării lui Teut Constantin în instanță.
14. A considerat că art. 94 și 96 Cod de procedură civilă se aplică doar în caz de examinare a cauzei în fond și doar în caz de câștig sau pierdere a procesului, ceea ce nu este valabil în contextul renunțării la acțiune.
15. Prin referința asupra cererii de apel înaintate, reprezentantul intimatei Grosu Raisei, avocatul Nichitoi Iurie a solicitat respingerea apelului și menținerea hotărârii primei instanțe, motivând în susținerea netemeiniciei apelului că instanța de recurs, verificând legalitatea încheierii prin care a fost încetat procesul la cererea lui Teut Constantin cu privire la renunțarea a acțiune, a indicat că ” *... partea reclamantă nu a demonstrat că partea pârâtă i-a încălcat careva drepturi sau i-a adus atingere intereselor legale şi, că după înaintarea acțiunii a încetat aceste încălcări, prin recunoaşterea acțiunii şi executarea benevolă a pretențiilor din acțiune”*.

Aprecierea instanței de apel:

16. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma materialelor din dosar și în raport cu prevederile legislației în vigoare, Colegiul civil consideră că apelul declarat este neîntemeiat și urmează a fi respins, din următoarele motive.
17. În conformitate cu art. 373 din Codul de procedură civilă „*instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanța de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanță. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situație mai dificilă decât aceea din hotărârea atacată cu apel, cu excepția*

cazurilor când consimte și când hotărârea este atacată și de alți participanți la proces”.

18. Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă „*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe*”.
19. Conform dispozițiilor art. 118 alin. (1) din Codul de procedură civilă „*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel*”.
20. Articolul 130 alin. (1) din Codul de procedură civilă, statuează că „*instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea mulți aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege*”.
21. Colegiul civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii și să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).
22. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătorești, o motivație și o analiză clară sunt cerințele fundamentale ale hotărârilor judecătorești și un aspect important al dreptului la un proces echitabil. Pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea ar trebui să evidențieze, că judecătorul a examinat cu adevărat chestiunile esențiale ce iau fost prezentate.
23. Din interpretarea art. 6 din Convenția europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs Spania, Hotărâre din 21 ianuarie 1999, § 26).
24. Așadar, din suportul probatoriu rezultă cu certitudine că la 14 mai 2021 Teut Constantin s-a adresat în instanța de judecată împotriva Grosu Raisei cu privire la obligarea acesteia de a elibera încăperea din subsolul blocului locativ, precum și compensarea cheltuielilor de judecată. Prin încheierea din 31 mai 2021 cererea de chemare în judecată menționată a fost acceptată în procedură, fiind stabilită ședința pentru soluționare amiabilă a litigiului pentru 22 septembrie 2021, ora 9:30.
25. În ședința de judecată din 22 septembrie 2021, în calitate de reprezentant a pârâtei Grosu Raisa a participat, împuternicit conform mandatului din 20 septembrie 2021.
26. La 22 iunie 2022 avocatul Nichitoi Iurie, acționând în interesul Grosu Raisei a prezentat referința asupra cererii de chemare în judecată înaintate de Teut Constantin, în conținutul căreia a înserat cererea cu privire la compensarea cheltuielilor de judecată.

27. De asemenea, din suportul probatoriu urmează că în cadrul examinării cauzei civile la cererea de chemare în judecată înaintată de Teut Constantin împotriva Grosu Raisei cu privire la obligarea acesteia de a elibera încăperea din subsolul blocului locativ, precum și compensarea cheltuielilor de judecată au avut loc cinci ședințe de judecată cu participarea avocatului Nichitoi Iurie, în calitate de reprezentant al pârâtei Grosu Raisa.
28. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 noiembrie 2022 a fost admisă cererea lui Teut Constantin cu privire la renunțul la acțiune și încetat procesul în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Teut Constantin împotriva Grosu Raisei cu privire la obligarea acesteia de a elibera încăperea din subsolul blocului locativ, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,
29. Totodată, a fost respinsă cererea de compensare a cheltuielilor de judecată cu titlu de asistență juridică ca fiind neîntemeiată.
30. Nefiind de acord cu încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 17 noiembrie 2022 în partea respingerii cererii de compensare a cheltuielilor de judecată, Teut Constantin a contestat-o cu recurs, însă prin decizia Curții de Apel Chișinău din 7 februarie 2023 recursul a fost respins și încheierea menținută.
31. Actele cauzei atestă că avocatul Nichitoi Iurie, acționând în interesul Grosu Raisei a prezentat referința asupra cererii de recurs.
32. Totodată, potrivit constărilor din decizia menționată, solicitarea lui Teut Constantin cu privire la compensarea cheltuielilor de asistență juridică este neîntemeiată, or, ultimul a omis prezentarea probelor în vederea demonstrării existenței unei încălcări și, ulterior adresării cu acțiune, executării benevole de partea pârâta Grosu Raisa a pretențiilor după înaintarea acțiunii, actul de constatare din 24 septembrie 2021 neavând nici o putere probantă, deoarece nu constituie o probă admisibilă.
33. Cu referire la cerința părții intimate din referința depusă de a-i fi compensate cheltuielile de judecată suportate în actualul litigiu, în instanța de fond, Colegiul a indicat nu se va expune în această privință, or, din încheierea instanței de fond nu s-a putut determina că instanța ar fi soluționat cerința părții pârâte/intimate, privind compensarea cheltuielilor de judecată și dacă o astfel de cerință în general a fost înaintată.
34. La fel, din suportul probatoriu urmează copia bonului de plată seria PL 667686 din 26 mai 2022 pentru servicii juridice în mărime de 5000 lei achitate de reclamanta Grosu Raisa și actul de predare primire a serviciilor juridice în baza contractului de asistență juridică nr.25 din 20 septembrie 2021, potrivit căruia Grosu Raisa a recepționat fără pretenții de calitate a serviciilor prestate de avocatul Nichitoi Iurie, potrivit bonului de plată seria PL 667686 din 26 mai 2022.
35. Potrivit bonului de plată nr. 639024 din 3 mai 2023 Grosu Raisa, în temeiul contractului de asistență juridică din 3 mai 2023, a achitat pentru serviciile avocatului Nichitoi Iurie suma de 2000,00 lei.
36. În urma pronunțării deciziei Curții de Apel Chișinău, Grosu Raisa l-a notificat pe Teut Constantin cu privire la obligativitatea compensării benevole a cheltuielilor de judecată suportate de aceasta în cadrul procesului. Cu toate că notificarea a fost

recepționată de către destinatar la 31 martie 2023, aceasta a rămas fără niciun răspuns.

37. Invocând suportarea cheltuielilor de judecată care nu i-au fost compensate, Grosu Raisa s-a adresat în instanță cu prezenta acțiune.
38. Fiind investită cu examinarea cauzei prima instanță a admis acțiunea integral.
39. Colegiul subliniază că potrivit cererii de apel depuse de avocatul Tarîța Andrei în interesul lui Teut Constantin se insistă asupra netemeiniciei cererii de chemare în judecată înaintate de Grosu Raisa, pe motiv de inaplicabilitate în situația din speță a prevederilor art. 94 și art. 96 Cod de procedură civilă.
40. În această ordine de idei, instanța de apel constată că prima instanță a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea în partea contestată, este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanților la proces.
41. Așa dar, Colegiul menționează că în conformitate cu art. 82 Cod de procedură civilă *„cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei”,* iar conform art. 90 Cod de procedură civilă *„din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică”.*
42. În conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă *„instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului”.*
43. Potrivit art. 96 alin. (1) și (1^1) Cod de procedură civilă „*instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat”.*
44. Art. 97 alin.(1)-(3) Cod de procedură civilă indică că *”în cazul în care îşi retrage cererea de chemare în judecată sau renunţă la acţiune pînă la comunicarea către pîrît a cererii, reclamantul nu beneficiază de compensarea cheltuielilor suportate. Dacă el a renunţat după comunicarea cererii de chemare în judecată, instanţa îl obligă, la cererea pîrîtului, să compenseze acestuia cheltuielile suportate. Dacă reclamantul renunţă la pretenţii din cauza faptului că au fost satisfăcute benevol de către pîrît după intentarea acţiunii, instanţa, la cererea reclamantului, îl obligă pe pîrît să compenseze acestuia toate cheltuielile de judecată suportate în legătură cu intentarea procesului, inclusiv suma cuvenită pentru asistenţă juridică. Dacă reclamantul a intentat acţiunea fără a înainta în prealabil pretenţii pîrîtului, iar pîrîtul a recunoscut în judecată imediat pretenţiile, cheltuielile de judecată se suportă de către reclamant”.*

45. În același timp, potrivit art. 60 alin. (1) din Legea nr.1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură *”avocatul acordă asistenţă juridică clientului în baza contractului de asistenţă juridică, încheiat în formă scrisă”.*
46. Conform art. 63 alin. (1), (2) și (4) din Legea cu privire la avocatură *” munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice. Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă”.*
47. Totodată, alin.(5) a normei menționate prevede că *”cheltuielile suportate în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice în organele de urmărire penală şi instanţele de judecată în cauzele penale, civile şi administrative se încasează concomitent cu soluţionarea cauzei în fond, fără o procedură litigioasă prealabilă”.*
48. Colegiul atestă că cheltuielile de asistență juridică, dat fiind specificul de apariție a lor, precum și a circumstanțelor în care se nasc, au rolul de a recompensa persoanele care au acordat instanței asistență la înfăptuirea justiției într-o cauză concretă.
49. Subiecții care fac achitarea cheltuielilor de judecare sunt cei care au culpa procesuală, întrucât sunt cei din a căror cauză a fost inițiată și desfășurată procedura de examinare judiciară.
50. Articolul 94 Cod de procedură civilă reglementează regula generală, potrivit căreia partea care pierde procesul este obligată să compenseze cheltuielile de judecată ale părții care a câștigat, la cerere, iar articolul 97 Cod de procedură civilă complementarizează art. 94, oferind o reglementare specifică pentru situațiile de renunțare la acțiune.
51. Astfel, chiar dacă nu se pronunțată o hotărâre pe fond, iar procesul se încetează prin renunțarea reclamantului, acest fapt echivalează juridic cu o „cădere în pretenții”, deoarece reclamantul abandonează acțiunea după ce procesul a fost inițiat și după ce pârâtul a fost deja implicat și a suportat cheltuieli.
52. Așadar, Colegiul civil reține că se aplică prin analogie regula de la art. 94 Cod de procedură civilă în sensul că reclamantul este cel care a generat procesul și apoi l-a abandonat, ceea ce justifică obligarea sa la compensarea cheltuielilor pârâtului.
53. În situația din speță Teut Constantin a inițiat procesul, a inițiat-o pe Grosu Raisa să-și angajeze un avocat pentru formularea apărării, a renunțat la acțiune ulterior comunicării ultimei a cererii de chemare în judecată, iar ultima a suportat cheltuieli reale și necesare, compensarea cărora nu a fost solicitată în cadrul acelui proces.
54. Pentru susținerea temeiniciei acestei concluzii, instanța de apel reține și constatările din decizia Curții de Apel Chișinău din 7 februarie 2023 cu privire la faptul că Teut Constantin a omis prezentarea probelor în vederea demonstrării existenței unei încălcări și, ulterior adresării cu acțiune, executării benevole de partea pârâta Grosu Raisa a pretențiilor după înaintarea acțiunii, actul de constatare din 24 septembrie 2021 neavând nici o putere probantă, deoarece nu constituie o probă admisibilă,

precum și cu privire la faptul că din încheierea instanței de fond nu s-a putut determina că instanța ar fi soluționat cerința părții pârâte/intimate, privind compensarea cheltuielilor de judecată și dacă o astfel de cerință în general a fost înaintată, care se bucură de prezumția absolută de adevăr și nu pot fi contrazise printr-o altă hotărâre.

55. Răsturnarea puterii lucrului judecat, printr-o reluare a judecării într-o nouă acțiune între părți, determină o instabilitate a raporturilor juridice civile, care, odată stabilite printr-o hotărâre judecătorească cu caracter irevocabil, întră în sfera raporturilor de ordine publică, pe care părțile nu le pot modifica nici în situația în care ar exista acordul lor.
56. Astfel, Colegiul civil reținând ca, prin prisma art. 123 alin.(2) Cod de procedură civilă, faptele menționate supra sunt obligatorii pentru instanță, urmează a fi dovedite din nou și nici contestate, respinge ca neîntemeiată argumentarea reprezentantului apelantului cu privire la buna credință a lui Teut Constantin la adresarea în instanță împotriva Grosu Raisei.
57. Prin urmare, Colegiul civil, subliniind că art. 97 alin. (1) Cod de procedură civilă creează un drept subiectiv al pârâtului de a cere compensarea cheltuielilor, dacă renunțarea a avut loc după comunicarea cererii, cum este și cazul aici, că art. 94 Cod de procedură civilă susține prin analogie ideea că partea care nu obține rezultatul scontat poate fi obligată să compenseze cheltuielile celeilalte părți, iar art. 96 Cod de procedură civilă oferă cadrul procedural pentru formularea unei cereri separate în cazul în care cheltuielile nu au fost compensate în procesul de bază, conchide că dreptul intimatei Grosu Raisa de a obține compensarea cheltuielilor de judecată este justificat atât din punct de vedere procedural (acțiune separată admisibilă), cât și substanțial (cheltuieli efectuate în contextul unui proces legal intentat și abandonat de partea adversă).
58. Colegiul nu poate reține poziția apelantului potrivit căreia instanța de fond ar fi aplicat greșit prevederile legale relevante, or faptul că prima instanță a reținut doar art. 94 și art. 96 Cod de procedură civilă nu poate constitui, prin sine însăși, temei de casare a hotărârii.
59. În acest sens, Colegiul civil reține că temei pentru casarea unei hotărâri îl reprezintă existența unei încălcări sau aplicări eronate a normelor de drept procedural care determină o soluție greșită pe fondul cauzei**.** Or, în prezenta cauză, chiar dacă instanța de fond a indicat exclusiv art. 94 Cod de procedură civilă ca temei juridic, soluția sa – de admitere a cererii și încasare a cheltuielilor de judecată – este corectă în esență, fiind susținută și de prevederile art. 97 alin. (1) Cod de procedură civilă care reglementează expres ipoteza renunțării la acțiune după comunicarea cererii pârâtului.
60. Mai mult, art. 94 și 97 se completează reciproc, vizând împreună regimul juridic al cheltuielilor de judecată în funcție de deznodământul procesului. Chiar și în absența menționării exprese a art. 97 Cod de procedură civilă în considerentele instanței de fond, aceasta a reținut în mod corect circumstanțele relevante: comunicarea cererii,

participarea pârâtului la proces, renunțarea reclamantului, precum și dreptul pârâtului de a solicita recuperarea cheltuielilor.

61. Prin urmare, o eventuală omisiune formală de a indica toate textele aplicabile nu afectează legalitatea și temeinicia soluției pronunțate, astfel încât criticile apelantului sub acest aspect se dovedesc pur formale și nu pot conduce la casarea hotărârii atacate.
62. Totodată, instanța de apel învederează că cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Sunt realmente angajate sumele pe care reclamantul le-a plătit sau trebuie să le plătească avocatului.
63. Aici necesită a fi evidențiat că pentru dovada cheltuielilor suportate, partea care pretinde compensarea cheltuielilor urmează să prezinte dovada achitării onorariilor avocaţilor.
64. Totodată, necesitatea cheltuielilor indică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul, probat prin listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).
65. Caracterul rezonabil al cheltuielilor semnifică faptul că, în raport cu natura activităţii efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existenţa litigiului sau şi reputaţia celui care acorda asemenea servicii, ele să nu fie exagerate. Astfel, pentru determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor compensației acordate și pentru o apreciere corectă se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştințe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura şi durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.
66. În speță, reclamanta/intimata Grosu Raisa a pretins suma de 5000,00 lei pentru cheltuieli de asistență juridică suportate în procesul de bază, prezentând copia bonului de plată și Actul de predare – primire a serviciilor acordate în baza contractului de asistență juridică, în care au fost indicate acțiunile efectuate de avocatul Nichitoi Iurie cu evaluarea acestora.
67. Totodată, reclamanta/intimata Grosu Raisa a pretins suma de 2000,00 lei pentru cheltuieli de asistență juridică suportate în prezentul proces, prezentând bonul de plată.
68. Astfel, Colegiul atestă că cheltuielile de asistență juridică enunțate, au fost realmente angajate, fapt ce se dovedește prin bonurile de plată și necesare, fapt ce se dovedește prin Actul de predare – primire a serviciilor acordate din care urmează listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul), precum și acțiunile avocatului în prezenta cauză.

69. Totodată, acestea sunt și rezonabile, or, acestea nu sunt excesive și se încadrează în limitele uzuale practicate pentru astfel de cauze, fiind proporționale efortului depus**.**
70. Prin urmare, Colegiul conchide că instanța de fond corect a concluzionat temeinicia încasării integrale a sumelor solicitate cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică.
71. Respectiv, Colegiul civil consideră că apelul declarat de avocatul Tarîța Andrei în interesul lui Teut Constantin este neîntemeiat și urmează a fi respins, cu menținerea hotărârii primei instanțe.
72. În conformitate cu prevederile art. 376 alin. (1^1), art.385 lit. a), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Tarîța Andrei în interesul lui Teut Constantin.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 19 ianuarie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Grosu Raisa împotriva lui Teut Constantin cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată pentru asistență juridică suportate în proces civil anterior și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia instanţei de apel nu se supune recursului, fiind definitivă şi irevocabilă de la pronunţare.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Dorin Dulghieru

Andrei Cașcaval